

Beogradskie Novine

Br. 80.

BEOGRAD, nedjelja 24. marta 1918.

Izlaze:

dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajevima zapošljavanju od c. i kr. četa po očjeni od	10 helera
U Beogradu sa dostavom u kuće	12 helera
U meunarodlji	25-
U inozemstvu	45-

Mjesečna preplata:

U Beogradu i u krajevima zapošljavanju od c. i kr. četa po očjeni od	250
U Beogradu sa dostavom u kuće	3-
U meunarodlji	5-
U inozemstvu	10-

Ogled po očjeniku.

Jedinstvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje preplate Topčić venac broj 21. Telefon br. 28.
Primanje oglasa Kneza Milana ul. broj 88. Telefon broj 245.

Godina IV.

Egipatsko pitanje

Tu je skoro u Engleskoj opet izvedeno na dnevni red egipatsko pitanje, kada se Bonar Law prilikom obrazlažanja zakonskog projekta o novom kreditu bavio i Istokom, Indijom i nekadanjem faraonskom zemljom. Tom je prilikom izrekao značajnu primedbu, da Engleska nikako ne može napustiti Egipt izuzev u slučaju, da britanska imperija bude potpuno pobijedjena. Svako se sjeća, kakva je bura negodovanja izbila u engleskoj štampi, kada je njemački državni kancelar grof Hertling u svome posljednjem govoru rekao, da je napuštanje utvrđenih upornih tačaka, kao što su Gibraltar, Aden, Fort-Saïd i druga mesta neophodan uslov za slobodu mora, pa će shvatiti da Engleska i ne misli, da dragovoljno napusti makar i jedan jedini kvadratni kilometar svoje imperije. Britanski su državnici u društvu sa svojim francuskim drugovima sistematski radili na unutarnjem rastrojavanju Egipta, doveli su tamošnje stanovništvo do očajanja, dok najzad nije došlo do onog ustanka protiv Evropske, koji je Engleskoj pružio dobrodošlu priliku, da bombarduje Aleksandriju i da pod izgovorom, da mora povratiti mir i red u zemlji, iskrca vojsku, koja je okupirala zemlju. Tako je i sueski kanal zapao u engleske ruke, a svjetski rat opet pružio je Britancima željno očekivanu povod, da i nominalno zagospodare Egiptom. Tako je Engleska čitavim nizom pravnih povrjeda otela Turkoj Egipt, prodrla je u Palestinu i posjela je Mezopotamiju do odonut Bagdada. Pošto engleske trupe drže i južnu Perziju, to je najvećim dijelom ostvaren veliki kopneni most za Indiju, koji Englez odavno teže da postignu.

S toga i Bonar Law u svome posljednjem govoru jasno i otvoreno veli: "osvajanje Palestine i Jerusalima s obzirom na britanski položaj u Indiji nije samo pitanje moralne koristi, već da je i pitanje britanske moći u Indiji, imajući u vidu mogućnosti, što proizlaze iz takvog stanja 'stvari'. Samo se sedate razumije, da Engleska ne će stati na putu; ona će se boriti sve do tole, dok se ne će sastati njen mezopotamska i palestinska vojska, ili pak dok kakva turska ofenziva ne bi toliko potukla njenu vojsku, da bi time za navijek bila slomljena britanska ofenzivna snaga."

U svoje vrijeme njemački državni kancelar rekao, da je potpuno uspostavljanje teritorijalnog integriteta turske imperije životni interes Njemačke, a u drugom jednom govoru izrično je ukazivao i na Egipt i rekao, da ta zemlja ne smije ostati u engleskim rukama. Te su riječi tim više uzbunile Engleze, što im podmornički rat zadaje svakim danom većih jada. S toga je objašnijivo, što je lord Robert Cecil tu skoro u nešto mnogo zabrinutom tonu govorio o brest-litovskom miru i konstatovao sa žaljenjem, da Jermenij ne samo da će ostati i nadalje pod otomanskim imperijem, već da su ovoj sada opet prisajednjeni i erdehanski, karski i batumski kraj.

No za Tursku je od nesravnjivo veće važnosti posjed Palestine i Egipta i to u njenom vlastitom životnom interesu, a kao pretpostavka za istinsku slobodu mora. U buduće se ne smije desiti, da se opet zatvori sueski kanal, kao što je to u ovom ratu učinila Engleska; on mora u svako doba ostati slobodni brodarski put za svakoga bez razlike. Ta nikako nije isključeno, da bi u slučaju kakve nove konstelacije sila Engleska bila uvučena u kakav rat, u kojem bi središnje vlasti bile neutralne. U tom bi slučaju bio prekinut ili bar u mnogome sputan cijeni hrvatski saobraćaj sa Azijom i istočnom Afrikom, ako bi sueski kanal i dalje bio u engleskim rukama. Ako bi se pak Englez vratio Turskoj, to bi središnje vlasti za slobodnu vožnju kroz sueski kanal dobile iste garantije kao što je imaju i za vožnju kroz Bospor i Dardanele.

Svekoliki ekonomsko-politički razvoj monarhije upućuje ovu na Istok, pa ona prema tome mora sebi izvoziti garanciju, da njenom brodarskom saobraćaju sa onim krajevinama ne će nikako smetati, da ona time bude ometena u slobodi utakmice. Sloboda mora, kojoj teže središnje vlasti, tijesno je vezana i sa rješenjem egipatskog pitanja: Nema slobode mora, ako se Engleska ne otjera sa sueskog kanala! Bismarck je s pravom nazvao Englezkiom britanske imperije i njenog nadmoćnog položaja u svijetu, a pošto su se u Londonu uvjerili, da je Njemačka rješena, da tu kičmu slomije, udarili su sada na Themis u toliku vuku i drek.

Veliki uspjesi na zapadnom bojištu: Zarobljeno je 25.000 vojnika, a zaplijenjeno 400 topova i 300 mašinskih pušaka. — Engleska vojska potučena.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 23. marta.

Na zapadu smo izvojavali jedan veliki uspjeh.

S ostalih frontova nema ničeg novog.

Načelnik glavnog stožera.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva

Kb. Berlin, 23. marta.

Zapadno bojište:

Pod vodstvom Njegovog Veličanstva car i kralja traže već dva dana bitku, koljemo mi započeli napadom na engleski front kod Arrasa, Cambrai i St. Quentin.

I jaču smo dobro napredovali.

Divizije vojne skupine bavarskog prijestolonaslednika zauzele su na južni visovi severno i slobodno od Les Croisillesa. Te su divizije između Fontaine, Les Croisillesa i Moeuvresa prodrije drugi neprijateljski položaj i zauzele sela Vraucourt i Morches, koja se ovdje nalaze.

Osujemo su laki engleski protivnicipadi.

Između Gonnelieu-a i Omlgnona i Somme probilena su oba prva neprijateljska položaja. — Uzeti su visovi zapadno od Gouzeaucourta, Heudlcourta i Villers-a, a isto su tako na južni zauzeuti Roisell i Marquals u dolini potoka Cologne.

O visove vodila se ogorčena borba. Zahvaćen sa sjevera i s juga morao ih je neprijatelj prepustiti našim četama. Između Epehy-a i Roisela užaludno su poškupali Englez, da jakim protivnicipadima zaustave naše pobednosne prodiruće čete, koje su neprijatelja uz najteže njegove gubitke bacile posuđu našim.

Stojimo pred trećim neprijateljskim položajem. Pod uticajem ovih naših uspjeha isprazio je neprijatelj svoje položaje u luku jugozapadno od Cambrai-a. Misliog slijedili preko Demicourta, Flesquieresa i Ribecourta.

Između potoka Omlgnona i Somme izvojavali su sebi volni zborovi vojne skupine njemačkog prijestolonaslednika poslije zauzeća prvog neprijateljskog položaja put kroz holonsku šumu i preko savayskih rousy-skih visina,

te prodrije u treći neprijateljski položaj. Južno od Somme probile su naše divizije neprijatelja u nesuzdržljivom napredovanju preko croataskog prokopa natrag prema zapadu.

Lovački bataljoni iznudili su sebi prijezaj preko Oise zapadno od La Fere, pa su u zajednicu sa divizijama, koje su ih slijedile, zauzeli na južni utvrđenja, koja se nalaze na dominirajućim visinama severozapadno od La Fere.

Naplijenju je do uveče javljeno:

Vojna skupina bavarskog prijestolonaslednika Rupprechta: 15.000 zarobljenih, 250 topova;

Vojna skupina njemačkog priestolonaslednika: 10.000 zarobljenih, 150 topova, 300 mašinskih pušaka.

Isto.

Zbog zakašnjenja u pregovorima, koje je nastalo zbog obrazovanja novog rumunjskog ministarstva, produženo je primirje sa Rumunjskom za dalja tri dana.

Prije zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Njemačka ofenziva na zapadu

Njemački napad izvršen na širini od 80 kilometara. — Usjeć vanredno velik.

Kb. Berlin, 20. travnja.

Wolfsoff uredjavaju: 21. marta počela je njemačka ofenziva na zapadnom frontu. Prvo je upućeno protiv Englez. Artiljerijska bitka rasplamčala se u samu zoru. Vodoplije nekoliko sati osobito znatne paljbe dječatnosti pošla je u 10 sati na južni prešadija u širini od okruglo 80 km između Scarpe i Oise. U žestokim, za neprijatelja izvanredno krvavim bojevima zauzela je ona u širokim odjelicima engleske linije. Ovaj južni, za Englez je potpuno iznenadan, otočim je važne odjeke njihovog bojnog zemljišta, koje je bilo brižljivo i jako utvrđeno. Uspjeh je bio vanredno velik. Gubitak hrabrih i živalnih engleskih branilaca u mrtvim, ranjenim i zarobljenima bio je veoma težak, njemački gubici bili su neobično neznačljivi. Ove su prve borbe za njemačko oružje znak pun nade. Vojsci i narod mogu ispuniti veselim pouzdanjem.

Pouzdanje njemačke štampe.

(Naročiti brzovoj "Beogradskih Novina")

Berlin, 23. marta.

U vezi sa današnjim izvještajem glavnog stožera otočili su neki listovi, kao "Tägliche Rundschau" i "Deutsche Tageszeitung", da donose članke pod naslovom "Pred odlukom" i "Početak odluke", u kojima se o

PODLISTAK

S. Gregorčić:

Grobovi

V.

Proljeće zemlji prvu, Od zemlje raj se stvari, Cvećem se zaogrnu Po dol i po gori.

I po humkama niče, Zelena, bujna trava, A ljupko cveće kliče: „Neka sve vaskrsava“!

A ti, o srce moje, Šta ti proleće spremi? Tvoje je cveće mrtvo, Njemi vaskrsa nema!

M.

MALI PODLISTAK

Istoriski kalendar

Hamerling. — W. Morris. — Thorwaldsen. — Torinski ugovor. — Jules Verne.

Na današnji dan, 24. marta 1830. godine radio se u Kirchbergu (Dolina Austrija) pjesnik Robert Ha-

merling. Pošto je u Beču svršio gimnaziju, studirao je filozofiju na bečkom univerzitetu, pa je 1851. godine postavljen za pomoćnog učitelja na jednoj bečkoj gimnaziji, zatim je bio gimnaziski profesor u štajerskom Gracu (Gratzu), pa 1855. godine u Trstu. Njegovi nagli uspjesi na polju književnosti stavili su ga u takav materijalni položaj (roditelji su mu bili siromašni), da je već 1866. godine mogao tražiti penziju. Od toga je vremena živio u Gracu kao književnik. Dugo je godina bolovao od neke hronične bolesti želuca. U književnosti se prvo javio kao retorski i sentimentalni pjesnik. No glavni je uspjeh postigao svojim epom „Ahavers in Rom“ (Beč 1866. godine), gdje slijelo opisuje raskošni, obični i razvratni život u Rimu na vrijeme imperatora Nerona kao i postepeno, ali pouzdano jačanje hrišćanstva. Za „Ahaversom“ pojavi se kao drugi ep: „Der König von Sion“ (Hamburg 1869. godine; u šestercu), koji je, kao god i „Ahavers“, preveden na mnogo jezika, a koji je po svojoj umjetničkoj formi najsvršenije Hamerlingovo djelo. Poslije toga pisao je još epove „Amor und Psyche“ i satirični „Ho-

munculus“. Kao dramatičar nije imao uspjeha. Njegova drama iz doba vrhunca francuske revolucije „Danton und Robespierre“ lijepe se daje čitati, ali se iz tehničkih razloga neda izvesti na sceni. Ljubavni roman iz starogrčkog doba „Aspasija“ do duše svjedoči o odličnom pišećom znanju istorije i kulturne istorije, ali je suviše razvijen. Ipak je i on dosta preveden. Pored drugih pjesničkih djela Hamerling je radio i kao prevodilac, naročito na talijanskog. Umro je 13. jula 1889. godine u Garcii, ostavivši veliku književnu zaostavštinu, koja je postepeno izdavana. U rodnom mjestu i u Graci podignuti su mu spomenici. — 24. marta 1834. godine radio se u Londonu engleski pjesnik William Morris. Otac mu je bio ugledni trgovac, koji je svoga sina vrlo brižljivo vaspitao. William Morris studirao je u Oxfordu, pa se po svršenim studijama neko vrijeme bavio slikarstvom, da bi se poslije potpuno odao književnosti. 1858. izšla mu je prva knjiga: „The Defense of Guenevere and other poems“, 1863. godine učestvovao je u osnivanju nekog umjetničko-zanatlijskog zavoda, kojemu je bio zadatak, da proizvodi u umjetničkoj izradi sve svakodnevne domaće potrebe. Zatim se pojavio njegov čuveni ep: „The life and death of Jason“, a zatim isto tako čuveni spiev

„Earthly paradise“ („Zemaljski raj“), gdje je u 24 pjesama obradio legende iz istorije staroga i srednjega vijeka. Kod Morrisa nalazimo čudnu mješavinsku romantičku i klasicizmu, savršenstvu u oblicima i prekomjerne razvratnosti u izrazima kao i nagog sladostrasci i dubine misli. Ove se karakterne crte njegovog pera opažaju i iz njegovog drugog spjeva „Love is enough, a morality“ (1872. godine). Morris je preveo „Eneidu“ i neke islandske narodne umjetvorinore, pa je poslije i u svojim originalnim radovima uzimao sujete iz nordijskih narodnih pjesama i legendi („The story of Voslung and Nibelungs“ i dr.). Morris je umro 1896. godine. — 24. marta 1844. godine umro je u Kopenhagenu čuveni danski vajar Bertel Thorvaldsen. Radio se 19. novembra 1770. godine kao sin nekog stolarca i drvoredresa. Pomažući ocu u rezanju drvenih sličica i figura, Thorvaldsen je još kao dijete dao vanrednih dokaza o svome talentu, pa je kao dijek stupio u umjetničku akademiju, gde je dobio nekoliko nagrada, pa je našao radi daljeg usavršavanja kao državni

Novo Maurino ministarstvo u Španiji

Kb. Madrid, 23. marta.

U novom kabinetu ovako su razdeleni portfelji: ministar predsjednik — Antonio Maura, spoljni počeval — Edoardo Dato, pravda — gróf Romanones, unutrašnji poslovni — García Prieto, finansije — Augusto Ganzel, rat — general Jose, mornarica — admiral Pidal, javni radovi — Francesco Cambio, prosvjeta — Antonio Lujo.

Kb. Madrid, 23. marta.

Program nove vlade obuhvata odbore nacionalskih reformi, amnestije, projekta, jedne parlamentarne reforme i budžeta za godinu 1918. Kad je narod, skupljen pred kraljevom palatom, u 1 sat noću doznao, da se obrazuje nacionalna vlada, udario je u oduševljeno klicanje Španija i kralju Alfonsu. Novine priznaju jednoglasno, da je obrazovanjem kabinetom Maura sačuvao zemlju od katastrofe.

Pokret za mir u Italiji

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Lugano, 23. marta.

„Popolo d' Italia“ poziva Mussolini, da se stavi na čelo narodnog pokreta radi spasavanja italije, jer su parlementari i vlada za to nesposobni. Prave patriote morali bi se razračunati sa izdajnicima.

Pitanje japanske intervencije u Sibiru

Držanje američke Unije.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Hamburg, 23. marta.

Prema londonskom brzojavu Japan je zahtijevao od Engleske, da kod Wisuna preduzme korake, da bi pristao na mješavini Japana u Sibiru.

Dogadjaji u Rusiji

Prisajednjene donske oblasti Ukrajini. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 23. marta.

Sa Švajcarske granice javila „Berger Tagblatt“: Po jednoj vijesti „Ultra“ iz Odese ugljena oblast na Donu proglašila je potpuno prisajednjene sa Ukrajinom.

Boljševici zadržali japanskog poslanika.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Haag, 23. marta.

„Tame“ javlja iz Tokija: Nemačko nikakvih vijesti iz Vladivostoka. Trgovinski saobraćaj je potpuno mrtav. I politički položaj je potpuno miran. Ličnu i imovnu bezbjednost osigurali su engleski i japski ratni brodovi.

Politički krugovi su uznemireni zbog toga, što je zauzam petogradskej japanske poslanik Uhida, koji se u pratnji za stupnika Sjedinjenih Država, Kitaja i Brazilije nalazio na putu iz Petrograda za Vladivostok. Kod Dalajhona je nji ovaz zadržan. Očekuje se ipak, da će bojčevski poštovati nepovrijedljiv poslovni.

Molba bivše carice.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Petrograd, 23. marta.

(Reuter). Bivša carica je pitala komesare, da li bi mogla svoga sina zbog narušenog zdravlja povezati sobom na jug.

Londonska konferencija sporazumnih sila

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Milano, 23. marta.

Posljednja konferencija sporazumnih sila u Londonu, prema vijesti „Stampa“ iz Rima, potekla je iz načinu uzroka. Konferenciju je prehodio dug razgovor Lloyd Georgea s krajem. Konferencija se prije svega bavila sa opštim političkim položajem. Njeno poduzeće trajanje dokaz je o tome, da su pretresana vrlo ozbiljna pitanja.

O mješavini Japana u Sibiru sporazumne vlade su ušle, da mješavinu dozvole pod uslovom, da zaključe je mješavina ne bude na štetu Rusije.

„Idea Nationale“ naglašuje, da je posljednji sastanak u Londonu bio u punom smislu ratna konferencija.

Njemačka

Patriotsko držanje većine njemačkih socijalista.

Kb. Berlin, 23. marta.

O odobrenju novih ratnih kredita u parlamentu, koje je, kako je poznato, izvršeno velikom većinom, piše „Vorwirt“: Socijalno-demokratska stranka p. novo je potvrdila svoje od početka rata učeće držanje odobravanjem ratnih kredita. Nezavisni socijaliste tvrde, da je socijalna demokracija time preuzela i odgovornost za rat. Time udaraju samo sebe u lice. Oni sami su jedno izvaput, i komice čak i tri do pet puta glasali za ratne kredite. Lloyd George je u potpunom obimu zašao osvajački program sporazumnih sila.

Prema tome se njemački narod našao u stanju odbrane. U sadašnjem trenutku, kad stvari na zapadu stope na sjeću noža, a hiljade se krvave, ne bi narodne mase mogle razumjeti drugo držanje. Niko ne može tražiti od socijalne demokracije, da se poštovajuće sa gubitima onih, koji poriču oopsolutno sve.

Nasilje sporazumnih sila protiv Holandije

Wilson o otimačini holandskih brodova.

Kb. Rotterdam, 23. marta.

Ovdasjni listovi saznavaju iz pouzdanog izvora, da je predsjednik Wilson u nedavnoj svojoj izjavi dao izrazu čudjenju, što je jedan dio holandske štampe rasprostro mišljenje, da Sjedinjene Države smjeraju da konfiskuju holandske brodove. O tome, razumije se, ne može biti ni govor. Ni za jedan trenutak nije se na ništa više pomušljalo, nego je našim pismom, da je potrebno. A to ne će ni jednog dana biti duže, nego li trajanje ratnog stanja.

Borbe u vazduhu

Svajcarci za ograničenje vazdušnih borbi.

Kb. Bern, 23. marta.

Ugledne Švajcarske ličnosti uputili su saveznom vijeću molbu, da prouči planje, da li ne bi trebalo iz razloga čovječnosti preduzeti korake, da se između zaraćenih postigne sporazum, prema kome bi se vazdušne borbe ograničile i sprječile bacanje bombi izvan razine oblasti.

Najnovije brz. vijesti

Plemenita akcija medjunarodnog Crvenog krsta.

Kb. Paris, 23. marta.

Medjunarodni komite Crvenog krsta, koji ima svoje sjedište u Sva-

garskoj, izasao je svog predsjednika u Pariz, da s francuskim vladom doveđe u reo pitanje o opštem postupku sa ratnim zarobljenicima i s vraćanjem u domovinu onih vojnih lica, koja se najduže nalaze u ratnom zarobljenstvu. Fomenuto ličnost primio je predsjednik Poincaré, koji je u stvaru ovoliši pribavio, a primio je i Clemenca, kao nadležan ministar, koji je dao pouzdano obećanje, da će se podnijete želje uzeti u najozbiljniju ocjenu.

Suština žute opasnosti

Još prije nekoliko godina streplili su Englez, Francuzi, a i Američani, od opasnosti žute rase, no čini se, da su sporazumne sile danas na to sasvim zaboravile. Već se nekoliko puta desilo, da su tražili kineske radnike, i to u velikom broju, i za radeve u samoj zemlji, a i u pozadini fronta. Naravno, prema ovome nemaju boga znakova kakvog povjerenja, jer su češće putali glas, upozoravajući na ovu činjenicu. Međutim se ti protesti ugušuju, — zbog velike skupoće i nedostatka u radničkoj snazi. Kad je tako, onda treba pomoći, pa makar odakle. Tako je došlo dotele, da su Kinezi pozvani u Evropu, oni isti Kinezi, koji još prije nekoliko godina nijesu smjeli prijeći preko granice. Sad su se prikale sasvim promijenile, ratni dogadjaji su ovdje, kao i u mnogom drugom, stvorili preokret. Ali eksport ljudskog materijala ne da se tako lako provesti, kako to izgleda, i kako su sporazumne sile pretpostavljale. O tome nas uvjeravaju vijesti, koje pokadšto prodruvamo iz Engleske i Francuske, te povrđuju, da je već došlo do ozbiljnog sukoba između kineskih i evropskih radnika.

Engleski radnici naročito naslučuju veliku opasnost za stecivoće radničke borbe oko uredjenja materijalnih pitanja prošlih godina. Ono istina je, da su Kinezi u Engleskoj za vrijeme svoga bavljenja podvrgnuti oštroj registraturi, ali to slabio vrijedi, jer se ipak nije moglo sprječiti, da ne prodrui u radnike i drugu industrijsku preduzeća. Isto tako igraju Kinezi sasvim drugu ulogu nego do sada, jer su upotrebljeni kao ložači i mornari, što prije nije bio slučaj. U Engleskoj izdaju Kineze većinom kao britanski podanike iz Hongkonga. No to je samo trik, koji ponajviše uspijeva, pošto se protivno ne da dokazati.

Prirodno je, da poslodavci veoma cijene kineske radnike, iz špekulativnih obzira, pošto su kineski radnici preštećeno veoma marljivi i upotrebljivi, a pri tom čutljivi i zadovoljni sa skromnim uslovima. Svakojako su ove odlike najpodesnije za kapitalističku grabljivost.

U Americi i Kanadi bilo je kinesko pitanje od velike važnosti. Sjedinjene Države bile su one, koje su pravile velike zaprke useljavanju Kineza, što više: 1894. godine bilo je useljavanje Kineza u Ameriku potpuno zabranjeno. Kanada se u tom pogledu pomogla timu, što je udarila visok namet. Ovako je učinila i Australija. Ona je za useljene iz „nebeskog carstva“ udarila porez od K 2000. Osim toga se brodski prostor za svakog Kineza morao povisiti sa 500 tona, a ovo je sasvim izključilo doseljavanje ove rase u zemlju.

Kriomčarenje sa kineskim radnicima, — poznatim pod imenom kulija, — formalno cvjetu u Americi. Tako ima u San Francisku ljudi, koji su ovim načinom stekli veliko imanje. Rjetko koje sedmice da ne doneće tamošnja, a naročito poznata žuta — štampa po koju škaloznu vijest o takvom načinu trgovanja.

Kinezi se najviše upotrebljuju kao radnici na planinama. Zamislite, šta bi

prije posveti svojim romanima. On vodi čitaoca na najnemogućnija putovanja, na mjesec, ka središtu zemljine lopte „20.000 milja pod morem“, kroz vasionu i kao što rekoso, u te svoje fantastice unosi toliko stvarno znanje prirodnih nauka, da su njegova djela u neku ruku ipak poučna. Uz to on piše tako živim stilom i ubjedljivim tonom, da č. alac-lask nehotično mora vjerovati u istinitost mogućnosti, koje Verne iznosi. Od njegovih mnogobrojnih romanja pominjemo sljedeće (većina su prevedeni i na naš jezik): „Aventures du capitaine Hatteras“ („Doživljaji kapetana Hatterasa“), „Les enfants du capitaine Grant“ („Djeca kapetana Granta“), „La découverte de la terre“ („Pronalazak zemlje“), „Voyage autour du monde en 80 jours“ („Put oko svijeta za 80 dana“); postoji i kao pozorišni komad, koji je često davan i u Beogradu, „Le docteur Ox“ („Doktor Oks“), „Michel Strogoff“ („Mihajlo Strogov“), „Les Indes noires“ („Crna Indija“), „La maison au vapeur“ („Parna kuća“), „Mathias Sandorf“ („Claudius Bombarnac“) itd. U romanu „Le pecheur de Damny“ („Dunavski ribar“) uzeo je motive sa Balkana. Sin Julesa Verne-a, ugledan inženjer i preduzimac, dolazio je jedrom prilikom poslom u Beograd i bio je gost u nekoliko beogradskih domova. U Amiensu su 1910. godine podigli spomenik tvortcu „Putu oko svijeta“.

radio jedan evropski plantažer, — bio on u Indiji, Sumatri, Javi, Borniju ili gdje drugdje. — da ne ma kineskih radnika?! Ako se uporede sa urođenicima, kuli su daleko više upotrebljivi. Još ako se s njima dobro postupa, oni su veoma radni i spretni i često puta dvaput više proizvedu, nego domaći radnici.

Otkad traje ovaj svjetski rat, kuli su naročito upotrebljeni u Rusiji. Prema ruskim i kineskim novinama ima na stotine hiljada Kineza na radu po raznim ruskim gubernijama, koje su u pravom smislu riječi poplavili. U radionicama Nikolaj-Ursu — željeznice čak su pokušali da izvojni povisiti plate, jer im se čini, da je 89 kopijek dnevno suviše malo prema 2.20 rublju, koliko dobijaju ruski radnici. Kineske novine se mnogo tuže, da se sa kineskim radnicima u Rusiji loše postupa. Tako čitamo u „South China Morning Post“ od avgusta 1916. godine: „Ruski način vrbovanja radne snage podsjeća na sredstva trgovaca robljem. Kad je vladala glad u kirinskoj oblasti, uspjele se dobiti ljudi za neznačnu platu od 6 rubala mjesечно.“

Za Francusku bilo je stavljeni u izgled 50.000 kineskih radnika. Od ovog broja stiglo je u Francusku 5-6000. Tamo su u prvom redu polagali važnost na to, da namješta stručne radnike i rukotvorce kao kovači, zidari, limare i sl. Njih namješta ratno nadležno te služe u ratnoj industriji, arsenicalima i fabrikama municije. Prilike kineskih radnika u Francuskoj upravo su idealne, jer vlada smatra, da je obvezana prema radničkim udruženjima na najdaljnja popuštanja. Kinezima se moralu dati jednaka plaća i jednaka mjestu kao i domaćim radnicima, uz obvezu, da će poslije rata još tri godine biti upotrebljeni u kolonijama, što je sve ugovoren utančeno. Osim besplatnog stana, odjela i hrane dobijaju izučeni radnici fr. 1.50 dnevno, nedjeljom — 50 franaka plate uz 10-satni dan. Osim toga obvezuju se nadležta za vrbovanje, da daju po portu od 55 franaka mjesечно porodicama zaposlenih radnika, koje se nalaze u Kini. Francuski i kineski tumači, od kojih potonji imaju 200 franaka mjesечne plate uz ostale pogodnosti, omogućuju međusobni saobraćaj. Obrazovani kineski treningi svuda su radni, čak se radnicima daje i školska obuka. U Tursku izlazi jedan polunajčeščni list, koji se stara za duševno obrazovanje i zavodu. Rekrutovanje kineskih radnika obavlja se skoro isključivo u provinciji Yumen. Mnogi mladi dječaci tamošnje visoke tehničke škole koriste se ovom zgodom, da se u francuskim fabrikama zaposli. Svakojako su ove odlike najpodesnije za kapitalističku grabljivost.

Uprkos vanredne kineske marljosti nije nedostajalo veoma lošeg iskustva, naročito u Francuskoj. Možda je to posljedica sviše dobrog postupka, te su Kinezi po svoj prilici postali objesni! Ono, Kinez jeste zadovoljan i veoma skroman, ali zato ipak uvijek misli na poboljšanje vlastitog položaja. I u Francuskoj se čuju glasovi, kako se ne bi upotrebljivost Kineza ogranicila samo na rad u tvornicama, nego, da bi se ova radna snaga upotrijebila i na drugom polju rada, n. pr. kao nosače i poljske radnike. Ovaj problem nastaje za Evropu naročito poslije rata, kada kineski radnik, dokazavši svoju sposobnost u mnogom čemu, postane neophodno potreban. U nedostatku radne snage narodi će svaki sredstvo primiti, samo da se ovom zduši. Činjenice dokazuju, da je Kinez svagđe, gdje se god naselio, svoje mjesto takvom žilavšću zastupao, da za koga drugoga uopće nema mesta. U takvom slučaju vodi k cilju samo nasilno iskorjenjivanje.

Prema ovome moglo bi kinesko pitanje postati za Evropu pravi gordijski čvor čije razrješenje će biti gotovo nemoguće. To je eto neminovna posljedica evropskog rata.

H.

Grad i okolica

ZBOG KATOLIČKOG PRAZNICA U PONEDJELJAK 25. O. M. IZIĆICE NARENDNI BROJ „BEOGRADSKIH NOVINA“ U UTORAK, 26. MARTA U 2 SATI POSLJE PODNE.

Dnevni kalendar

Danas je nedjelja 24. marta, po starom 11. marta. — Rimokatolički: Cvjetna nedjelja, Gabriele; pravoslavni: Sofronije par. Jerusal.

Gospodarska i cinovnička kasina otvorena je početkom od 15. februara do 11 sati u noći.</p

Popularno-naučna predavanja.

Pozvan od strane c. i k. vojne gavne gubernije u Srbiji, poredice c. i k. dvorski savjetnik, profesor dr. vitez pl. Jakšić 26. i 27. marta ovdje u Beogradu po jedno popularno naučno predavanje. Prvo predavanje biće o tuberkulozi iz projekcije: zračnih slika c. i k. vojnom kinematografu 26. marta u 4 sata poslije podne i biće slobodno besplatno prisutstveno, a drugo će biti u čakiru vojno liječničkih izvještajnih večeri 27. marta u hirurškom odjeljenju pričuvne bolnice „Brčko“.

Ljubost predavača, koj je svojim znanjem i iskustvom stekao u lječničkom svijetu glas naučnika prvoga reda, punčanu, da će njegova predavanja dati jasnu sliku predmeta, o kome govo i te s toga svakome najtoplje preporučujemo ta njegova predavanja.

Srpski zarobljenici za beogradsku slobodniju.

Srpski ratni zarobljenici u Königsbrücku pokupili su između sebe i poslali za beogradski slobodni svetu od 80 maraka i to: Ognjanović 15; Djanić 10; Pavić 10; Čirić 5; Vasić 5; Jović 5; Vujić 5; Jakšić 5; Pešteran 10 i Žikić 5 maraka.

Kancelarije XIV. reona preseljene.

Kancelarije XIV. reona očine grada Beograda, koje su se do sada nalazile u Mačvanskoj ul. br. 11, preseljene su u Lajdanovu ulicu broj 44, gdje su već otpočele svoj rad.

O ovome se izvještava gradjanstvo radi znanja.

Vojno kupatilo.

Vojno parno kupatilo u kadama u Beogradu otvoreno je u pozdjičak 25. marta od 7—5 sati kao i mače u radnim satima.

Koncerat u časničkoj kasini.

Danas poslije podne biće u časničkoj kasini koncerat vojne glazbe.

Slučaj bez nesreće.

Juče oko tri sata poslije podne poplili su se u Cika-Ljubinoj ulici konji, koje je na čelu trena, tjerao jedan kaplar. Kada su poplašeni konji izbili, kod gubernijske zgrade, na knežev Spomenik, kaplar padne pod kola i kožu iako je prošao, da nije pritročio od zgrade gubernijske jedan vojni činovnik, zgrabi za uzde poplašene konje i ulazi sav trud da ih zadrije. Njemu pritrče u pomoč još nekoliko podčasnika, vojnika i građana, te tako otklonje predstojeće nesreće. Lijepo je bilo posmatrati sudjelovanje i starih i mladih, kao i gradjana u ovome poslu. Kaplar je zadobio nezadane ogrebotine. Nesreća je mogla biti, da korci nisu zaustavljeni i umireni, jer potek tog što bi stradao kaplar, poplašeni konji izgazili bi još koga jureći ulicom.

Marijan Matijević u Kragujevcu.

Kako nam telegrafski javljaju iz Kragujevca, Marijan Matijević, „junak iz Like“ održao je tamo u srijedu 20. i u četvrtak 21. ov. mj. po jednu predstavu. Na tim je predstavama Marijan postigao takav uspjeh, da je na opšti zahtjev publike produžio bavljenje još za nekoliko dana, da bi priedio još koju predstavu. I ovom je prilikom Marijan ustupio znatnu sumu od prihoda ovih predstava dobrovornim ustanovama. Tačnu svetu javimo naknadno.

Tramvajski saobraćaj.

Od 24. marta produžen je saobraćaj poslednjih kola: I. pruga: Kalemeđan: Radnim danom u 7 sati 30 minuta, nedjeljom u 8 sati 30 minuta; I. pruga, Makenzijeva ul.: radnim danom u 7 sati 55 minuta, nedjeljom u 8 sati 55 minuta, poslije podne. II. pruga, vojno gradjevno odjeljenje: radnim danom u 7 sati, nedjeljom u 8 sati; II. pruga, Željeznička stanica: radnim danom u 7 sati 10 minuta, nedjeljom u 8 sati 10 minuta, poslije p. dne. V. pruga, Trkaliste: radnim danom 7 sati 40 minuta, nedjeljom u 8 sati 40 minuta; V. pruga, Terazije: radnim danom u 8 sati 30 minuta, nedjeljom u 9 sati 30 minuta poslije podne. VI. pruga, gubernija: radnim danom u 7 sati 30 minuta, nedjeljom u 8 sati 30 minuta; VI. pruga, Topčider: radnim danom u 8 sati, nedjeljom u 9 sati u veče.

Predaja strojeva za presovanje stijena.

Prema naredbi c. i k. okružnog zapovjedništva za okrug beogradskog broj 3146/1918., svi strojevi za presovanje stijena imaju se predati 16. odjeljenju c. i k. vojne glavne gubernije. Prema tome svi sopstvenici strojeva za presovanje stijena (parnih, ručnih Göppel Quicida itd.) pozivaju se da neizostavno do 26. ovog mjeseca prijave svojim rejonom, da li imaju takve strojeve i u kakvom su stanju.

Ljepota

je najuspjelič oružje žena. Ona je moć dar Božjih, ali se mora neprestano čuvati i njegovati, jer ona nije vječna. Diana pudar ne pridiže samo ljepotu, nego služi i njezi kože i zdravlju.

Književni prijegled

Kroatische Rundschau. (Hrvatska Smotra).

Dobili smo i 3. svesku ove smotre za ovu godinu sa ovom sadržinom: Petar Preradović; K stogodišnjici rođenja hrvatskog narodnog pjesnika, od Mavre Spicera, Zagreb. — Jemstva trajnog mira (minimalni cilj Habsburške monarhije); od Dra Frana Milobara, kr. sveučil. profesora, Zagreb. — O reformi hravatskog izbornog prava, od advokata dra Dragana Šafara, Zagreb. — O hajdušinskom pravu hrvatskog naroda za samoodređenje, istorijski ilustrirano (dalmatinsko-bosanska Hrvatska kao središte državnog i nacionalnog života) od d.a. Franja Milobara, kr. sveučil. profesora, Zagreb. — Felijon: Dokumenti: Memorandum cara Josipa II. o Hrvatima. — Stampa: Jedna pobožna želja. K talijansko-južnoslovenskom približavanju. — Kronika: Hrvatski sabor. Stranačka svjet hrvatske stranke prava. Značajna južnoslavenska izjava. Italija i južni Slovenski. — dr Franjo Potočnjak.

Razne vijesti

Čudni običaji.

U Sjajmu vlada neka vrsta čudnovate učitljosti i skromnosti. Kad neko govoriti drugome, mora da ga hvali preko svake mjere; kad ko se govoriti, mora lično sebe omaložavati i ruziti. Inače, smatralo bi se, da je neuspitan. Evo primjera:

Prvi: — Kako je mome čuvenom i poštovanom prijatelju?

Drugi: — Moja je lješina zdravila nego što to zasluzuje.

Prvi: — Čujem, da ste se uselili u vašu novu palatu. U kojoj je ulici?

Drugi: — Moj čumec je u onoj smrdljivoj ulici iza glavnog trga.

Prvi: — Šta rade vaša dražesna dječica?

Drugi: — Zdravi su, mamlazi. Samo moja srednja gadura nešto kašljaca.

Zaista, pravo po sijamski!

Pluća u čovjeka.

U plućima jednog čovjeka ima preko 800 milijuna sičušnih mehurića, u koje ulazi vazduh pri disanju. Zidove tih mehurića čini tanka kožica, koja, kad bi jednostavna bila i opružila se, može pokriti prostor od preko osamdeset kvadratnih metara. Ta bi kožica bila 54 puta veća od cijele spoljašnje čovjekove kože.

Američke šume.

Iz američkih šuma troši se svake godine po 100.000 hvali drva samo za kliniče, kojima se privrđuju djonovi za čizme i cipele. 300.000 kubnih stopa najbolje jelovine odu na palidrvca. Za pečenje cigalja oda dva milijuna hvali drva, a to je taman toliko, koliko za sto godina na 50.000 jutara zemlje poraste.

Poslijednje brzojavne vijesti

Njemačka ofenziva na zapadnom bojištu

Njemački večernji izvještaj

Kb. Berlin, 23. marta.

Wolffov uređaj: Završen je prvi dio velike bitke u Francuskoj. Pobjedili smo u bitci kod Mochy-a, Cambrai-a, St. Quentin-a i La Fere. Potučen je znatan dio engleske vojske. Vodimo borbu na liniji sjeveroistočno od Bapaume — Peronne — Ham.

Zabuna kod francuske i engleske vojske.

Rotterdam, 23. marta.

Njemačka pobjeda na Scarpini tvrđavi je kod francuske i engleske vojske veliku zabunu. „Daily Chronicle“ piše: Predleže same nepotvrđene vijesti, koje međusobno ne stoje ni u kakvoj vezi. Na frontu su bez sumnje naši došli u veliki škripac, ali su pokorili jurišima. Proši će još neko vrijeme, dok se bude moglo jasno vidjeti, šta je neprijatelj kod svog prvog udara u stvari postigao. Naše se čete sada ne bore samo za svoje pozicije, nego i za budućnost Engleske i naše cijele rase. Današnja borba nije nikakav bluff, nego je ozbiljna u svojoj punoj brutalnoj snazi.

Talijanska štampa o ofenzivi i bezbjednosti američke i japanske vojske.

Lugano, 23. marta.

Vojni kritičar turistske „Stampa“ kaže o ofenzivi na zapadnom frontu: Od Američana nema se šta mnogo očekivati. Prevoz stotina hiljada vojnika s jednog kopna na drugo već je sâm po sebi težak. Još teže

je da se u sredini fronta postigne.

je izvježbati te čete za ratnu službu. Japan ne dolazi za sporazumno sile ozbiljno u račun.

Pooštrena francuska cenzura. (Naročiti broj „Beogradske Novine“)

Bern, 23. marta.

Zbog njemačke ofensive počela je francuska cenzura. Smiju se donositi samo saopština glavnog stupa i brži vi kod glavnog stupa ovjerujući r. t. i. izvještaj. Uvodni čanci ne smiju stiži u protivgovoru sa sadržinom zvanim izvještaj. Objelodanivanje necenzurisanih vesti i članaka najstrože je zabranjeno.

Izvještaj bugarskog glavnog stožera

Bba. Sofija, 23. marta.

Mačedonski front:

Sjeverno od Bitolja bombardovala je živalno neprijateljska artiljerija predjel iza naših položaja. Naša je artiljerija uspješno odgovarala i zapala je jedno neprijateljsko municijeno stovo iste blizu grada. U zavijutku Crne Reke i kod Tarnova zapadno od Dobropolja bilo je više kračila neprijateljskih paljnih napada. Južno od Humne pokušalo je jedno grčko odjeljenje, da napadne naše straže, ali je vatrom rasjerano. Zapadno od Vardara rastjerale su naše straže u božići na nož jednu juku francusku četu. Na mnoštvu mještana među Vardara i Dojranskog jezera bila je obostrana topnička paljača Živahnja. Dva neprijateljska monitora, koji su se zadržavali u orfanskoj luci bombardovali su bezuspešno naša utvrđenja na utoku Strume.

Dobručki front: Primjerie.

I OPET NOVI RATNI SAVJET SPORAZUMNIH SILA.

Kb. Lugano, 23. marta.

„Giornale d’Italia“ dozvaje, da će se mjeseca aprila u Italiji sastati ratni savjet sporazumnih sila.

DEMONSTRACIJE PROTIV AMERICANA I ENGLEZA U HAAGU.

(Naročiti broj „Beogradske Novine“)

Berlin, 23. marta.

Djaci sveučilišta Delfi pojavili su se i u predstavama u Haagu i demonstrirali su pjevanjem patriotskih pjesama. Zvijždal, su, vikali i cicali. U povratku su se rugali interniranim Englezima, a pred kraljevom palatom pjevali su patriotske pjesme.

TAVRIJA SE PROGLASILA NEZAVISNOM.

Kb. Moskva, 23. marta.

Petrogradska brzojavna agencijajavlja, da se vlada Tavrije, koja je dio Ukrajine, proglašila nezavisnom i da ne priznaje vrhovnu vlast Rade u Kijevu.

JAPAN SE NE ĆE MIJEŠATI U EVROPSKE PRILIKE.

(Naročiti broj „Beogradske Novine“)

Bern, 23. marta.

„Berner Tagblatt“ objavljuje jedan razgovor s japanskim posla-

nikom u Bernu, koji je rekao: Sa zahvaljnicima se kod nas po iskazu same njemačke vlade vrlo dobro postupa. Mi se nadamo, da ćemo poslije rata biti u dobrim odnosima sa svima narodima. Zato Japan ne namjerava, da se ma kako miješa u evropske prilike. Oluost je misliti, da će Japan slati svoje čete na evropski front. Mi trebamo našu vojsku u istočnoj Aziji, da time konsolidišemo naše nove posjede Koreju i Formozu. Iz istih razloga ne vjerujem ni u japansku akciju u Sibiru.

REDOVNI VAZDUŠNI SAOBRACAJ IZMEDJU BEĆA I KIJEGA.

Kb. Beč, 23. marta.

Prva se letilica juče sa svoga putu u Kijev povratila ovamo i donijela poštu. Druga jedna letilica uputila se danas preko Krakova za Kijev.

Iz mode

je izšla ona dama, koja još uvijek ne upotrebljava Diana Alabaster pudar i crème, da bude lijepa. Malo doza ili lončić K 2—, velika doza ili lončić K 4—.

Posudva se može dobiti. Glavno prodavatelj: „Diana“ Handels A. G. Budapest V.

Nádor utes 6.

11

ERSPOZITURA PEŠTANSKE-UGARSKЕ KOMERCIJALNE BANKE

U BEGRADU KNEZ MIHAJLOVA 50. OLAVNA UPRAVA C. I. K. MONOPOLA PETROLEJA I ŠPIRITA

Bavi se svima bankarskim poslovima, pošiljkama novaca iz Austro-Ugarske i za Austro-Vgarsku, sa vezničke i neutralne države.

Specijalno odjeljenje za šiljanje novaca ratnim zarobljenicima i interniranima.

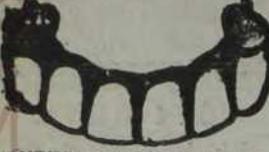
Prima uloge i obavlja mijenjanje novaca po najkulantnijim dnevnim kursevima. Zasebno odjeljenje za robu za sve vrste trgov. poslova.

Osnovna glavnička

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog millimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
 Pripisano: Petina jednog millimetra, retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
 Mail oglasniku Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

Dentist F. B. Brill
 — Beograd.
 Makedonska ulica broj 5.
 (do pošte)
 Amerik. specijalist.

"ZUBE" vještacke u zlatu i u kaučuku samo se u mome steju izrađuju po najboljem originalnom američkom sistemu. Primam od 8-12 i 2-6. Nedjeljom od 9-11.

ZUBNI LJEKAR
 KRISTINA ORLUŠIĆ
 Beograd, Terazije br. 9.
 I. sprat.
 Ord. od 8-12 prije podne.
 I od 2-6 poslije podne.

Vještacki zubi u zlatu i kaučuku, sve vrste plombe, vadjenje zuba bez bola, — lečenje i čišćenje zuba. 35334-1

ZUBNI-ATELJE
 J. SIDVERCA

DIPLOMIRANI DENTIST
 Beograd, Kralj Milana ul. 57.
 Specijalist za vještacke zube u zlatu i kaučuku po najboljoj američkoj metodi. Izrada srođena. Materijal od 8-12 i 2-6 sati po podne. 1045

Kupovine i prodaje.
 Ženske cipele
 pukke i duboke, odlične, predstavni materijal, br. 34-38. Pojavljene cijene. Na par i na više. Radnja Kralja Aleksandra ulica 10. 35019-2

Luka
 znači i bjela, u većoj količini, kao i arapskih sjemenja, imadem na prodaju. Gjorgje Pavković, sveštnik, Smederevo. 35747-2

Vještacko cvijeće
 za ženske šesire, originalna bečka izrada, lijep i veliki izbor. Može se dobiti u Sabornoj ulici 53. 35710-2

Prodajem moju vilu
 postojecu na Gjurdjevoj brdu, više Vajfertove pvrave. Duguje 5.000 din. u zlatu. Radi uslova obrati se u vili "Magdalena" gospodji Katarini Andjeljković. 35767-2

Prodaće se
 jedan vojnjački ogradjen sa kućom i dva prazna placu na Hadži-Popovcu. Upitati Hjlandersku 21. 35777-2

Kosu
 kupujem svaku najmanju i najveću količinu ženske kosu i plaćam po dnevnoj cijeni. Po-nude V. Popović frizer Šabac. A-2982-2

Klavir (Mignon)
 mahagoni, prodaje se odmah kod Antona Hrona-Tiefenbacha, Klaverstimma, Makedonska ul. 19. Vljetni po podne. 35824-2

Namještaj.
 Za jedan poslaščarski dučan potreban je sav namještaj. Informacije daje: Petrović, Saborna ulica 41. 35828-2

Prodaja se
 jettino polovne haljine, već i nješto pokućstva. Može se vidjeti svakog dana do 10 sati prije podne i od 1-8 poslije podne. Topličin vjenjac br. 1, gorjil sprat. 35714-2

Namještaj a najeffektivije su danas
 kožnate cipele sa drvenim djonovima. Mogu se dobiti u ažurarskoj radnji Jakob Testa, Saborna ulica 41, Beograd. 35795-2

Prodaće se
 ženska mašina i razne stvari. Sabrina 5, kod Projekta. 35876-2

Traži se
 jedna kasa. Ko ima na prodaju neka se javi Max Berliner, Knez Mihajlova ulica 1. 35845-2

Može da proda
 8-10 leandera srednje veličine i jedne krem lijepe pantalone kao i bijeli ili crni histeriski kaput noviji, neka se javi administracijski pod "Leander 846". 35851-2

Smrtna čimlja
 pravi fini Smrtna čimlja prodaje se odmah. Upitati Rudarska 13. I sprat od 2 do 3 sata poslije podne. 35869-2

Zanjiski tepih
 veliki, za pod, prodaće se. Uplati Miličevića ulica br. 27, u blizini Vile Botorića. 35850-2

: MALI OGLASI:

PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

Produze se
 jedna mala obućarska radnja u Makedonskoj ulici 9. Za uslove upitati Kolarčeva ul. 2. Katarina Vasić, modiskinja. 35852-2

Namještaj.

Učiteljica
 traži se za selo Dražani, kotar Grocka, okrug beogradska. Pismene ponude slati neposredno Poglavarstvu opštine Dražan, pošta Grocka. 35843-3

Vježbanje na klaviru
 na časove prima u vili „Magdaleni“ na gornjem spratu Gjurdjevo brdo. 35766-3

Madjarskoj Eskontnoj i Međimarskoj Banki, Ekspozituri Beograd potrebna je

kontaoristkinja
 sa bankarskom spremom. Znajne njemačke žezike daje prvenstvo. Plata prema spremi. 35808-3

Tamburaški orkestar
 prvorazredni, 6 gospodjica, 1 gospodin sa glasovirim, traži angažemnt od 1. aprila. Gičba jako dobra kao i pjevanje, veliki repertoar, kompozicija svake vrsti. Prikladan za fini kontaktni lokar vrt ili kupalište. Ponude molim slati na ravnatelja Milan Biro, Brod n/s. Molnarova obala br. 4. A-2981-3

Služavka
 za posluživanje traži se. Plata dobra. Knežije Ljubice 7. 35825-3

Inteligentan mladić
 sa znanjem jezika, traži zanimanje, životni administracijski lista pod znakom "Intelligent 843". 35831-3

Poslastičar.
 Spreman poslastičar za konditor potreban je odmah. Mjesto stalno, plata dobra. Javiti se Petroviću, Saborna ulica 41. 35829-3

Potrebna je ženska
 za kućevni posao. Plata dobra. Javiti se Bitoljska ulica 57. 35830-3

Vještacke cipele
 potrebuje Modni salon Pfeiffert Franckse, Kolarčeva ulica 6. 35843-3

Potrebujem odmah
 jednu prodavačicu. Prvenstvo imaju, koje govore njemački i raspolazu sa kaucijom. Tako isto trebam i jednu vještacku radnicu za izradbu kravatina (mašna). Božidar S. Veselinović, Terazije 19. 35844-3

Ženu
 koja zna kuvati, potrebljava je u selu kod dvije osobe. Javiti se do podne Kolarčeva ulica 9. 35757-5

Adovkut Isak Levi
 sa kancelarijom u Knez Mihajlović ulici 47, gdje se vrši naplatne poreze. 35822-5

Potpisovanje slike
 od svakojakih fotografskih slika prima Photo Pick-Rück, Beograd, Kralja Milana ulica 42. 35841-5

Advokatska kancelarija
 Velje M. Todorovića
 nalazi se na uglu Terazija i Skopljanske ulice br. 2, II. sprat, Ilijev. Prima od 8-10 prije i od 2-4 poslije podne. 35701-5

Tražim 8.000 kruna na zajam.
 Podloga knjižica Uprave Fontova zlato. Živojin M. Simić, adovkut, Pivarska 23. Prima od 8-9 prije i od 2-3 poslije podne. 35757-5

Radovljiva se da prime novac:
 Marija Jakovljević, Pola D. Mićević, Jelena St. Protić, Dejanica V. Aksentijević, Jula V. Gjordjević, porodica Pera Vučanovića, Miloš Popović, Jovanka Dr. Jovanović iz Šapca, Vidličanska 50, porodica Jovana Pečanica trg putnika, biv. pomoćnici firme V. Marinković i Ko, Kosara N. Gjoković knjižgovoda, Brankica B. Vujić, Mila Nikolajević, Nikola Stojković, Stanja Vejliković. Svaki treba da ponese svoju legitimaciju. Radovanović i Mihajlović, Knež Mihajlova ul. 43. 35833-5

Služavka
 za sav kućevni posao traži se. Ne mora idti po rečima. Plata dobra. Neka se javi odmah u Miloš Veliki ulica br. 55. 35874-3

Mode-salon Elle Pökhutz-Klinf
 Vatrogasnica br. 8, potrebljuje više dobrobiti radnicu i učenica. 35861-3

Samica
 srednjih godina traži mjesto kod starijeg samca u unutrašnjosti Srbije, dobro vična svima domaćim poslovima. Javiti se može kartom na adresu Katica Kostić, ul. Kapetan Mišina 13, Beograd. A-2974-3

Produze se
 ženska mašina i razne stvari. Cubrina 5, kod Projekta. 35876-2

Traži se
 jedna kasa. Ko ima na prodaju neka se javi Max Berliner, Knez Mihajlova ulica 1. 35845-2

Može da proda
 8-10 leandera srednje veličine i jedne krem lijepe pantalone kao i bijeli ili crni histeriski kaput noviji, neka se javi administracijski pod "Leander 846". 35851-2

Mladu ženu
 traži se za domaći posao kod dvije osobe. Upitati Bogojavljenjska ulica 16. 35865-3

Produze se
 ženska mašina i razne stvari. Cubrina 5, kod Projekta. 35876-2

Traži se
 jedna kasa. Ko ima na prodaju neka se javi Max Berliner, Knez Mihajlova ulica 1. 35845-2

Može da proda
 8-10 leandera srednje veličine i jedne krem lijepe pantalone kao i bijeli ili crni histeriski kaput noviji, neka se javi administracijski pod "Leander 846". 35851-2

Smrtna čimlja
 pravi fini Smrtna čimlja prodaje se odmah. Upitati Rudarska 13. I sprat od 2 do 3 sata poslije podne. 35869-2

Zanjiski tepih
 veliki, za pod, prodaće se. Uplati Miličevića ulica br. 27, u blizini Vile Botorića. 35850-2

Stan.

Traži se zasebna manja kuća, za manju familiju, 2-3 sobe, u okolini Savljačke crkve. Obrijeti se Krušedolska ul. br. 18, s lica. 35857-4

Rafana „Varoš Kapija“
 sa cijelom imanjem izdaje se pod zakup od 1. maja. — **Jo dan stan u Hjlanderskoj br. 32** sa dvije sobe, predobitelj i kuhinjom za 30 k izdaje se odmah. Upitati u Pozorišnoj ulici 28. 35873-4

Tružim vili
 pod krlju, za cijelo lito. Tko imade neka javi g-dj Aleksa, Kolarčeva ulica br. 2, I sprat. 35805-4

Stan su 2 sobe i kuhinjom
 na zdravom mjestu i s lijepom izgledom za manju porodicu, izdaje se odmah Kosančićev Venac ulica br. 11a (Varoš kapija). 35809-4

Izdaje se više stanova
 sa po 1 sobom i kuhinjom u Staro-crkvenoj ulici br. 10. Za uslove obratiti se sopstveniku Savi J. Filipoviću trg. u radnji Kraljevića Marka ul. br. 3. 35810-8

Dučan za izdavanje
 u sredini varoši, tko ima, neka se javi u kafani Kraljevića Natašije ulica 72. 35835-4

Izdaje se odmah
 stan sa tri sobe, sa jednom sobom u suterenu, trpezarijom, kuhinjom, kao i ostalim prostorijama. Knežićeva ulica 18. 35837-8

Zasebna kuća
 sa 4 sobe, električnim osvjetljenjem i ostalim udobnostima izdaje se pod krlju. Upitati Resavska ulica 36. 35847-4

Rafanu mojo
 ugo Šljivarske br. 36 i Vladine br. 15, Izdaje od 1. maja pod zakup. Upitati u Istoi kralj Sretena Dimitrijevića. 35862-4

Ruzno.
 Povećavanje slike
 od svakojakih fotografskih slika prima Photo Pick-Rück, Beograd, Kralja Milana ulica 42. 35841-5

Adovkatska kancelarija
 Velje M. Todorovića
 nalazi se na uglu Terazija i Skopljanske ulice br. 2, II. sprat, Ilijev. Prima od 8-10 prije i od 2-4 poslije podne. 35701-5

Tražim 8.000 kruna na zajam.
 Podloga knjižica Uprave Fontova zlato. Živojin M. Simić, adovkut, Pivarska 23. Prima od 8-9 prije i od 2-3 poslije podne. 35757-5

Radovljiva se da prime novac:
 Marija Jakovljević, Pola D. Mićević, Jelena St. Protić, Dejanica V. Aksentijević, Jula V. Gjordjević, porodica Pera Vučanovića, Miloš Popović, Jovanka Dr. Jovanović iz Šapca, Vidličanska 50, porodica Jovana Pečanica trg putnika, biv. pomoćnici firme V. Marinković i Ko, Kosara N. Gjoković knjižgovoda, Brankica B. Vujić, Mila Nikolajević, Nikola Stojković, Stanja Vejliković. Svaki treba da ponese svoju legitimaciju. Radovanović i Mihajlović, Knež Mihajlova ul. 43. 35833-5

Služavka
 za sav kućevni posao traži se. Ne mora idti po rečima. Plata dobra. Neka se javi odmah u Miloš Veliki ulica br. 55. 35874-3

Mode-salon Elle Pökhutz-Klinf
 Vatrogasnica br. 8, potrebljuje više dobrobiti radnicu i učenica. 35861-3

Samica
 srednjih godina traži mjesto kod starijeg samca u unutrašnjosti Srbije, dobro vična svima domaćim poslovima. Javiti se može kartom na adresu Katica Kostić, ul. Kapetan Mišina 13, Beograd. A-2974-3

Da se javi radi prijema novaca.
 Pozivaju se za prijem novaca, da se javi Acimović Škulje, trgovcu Šabac, sa označenjem tačne adrese: Dušan Gjurić, srešni pisar u Vladimiru; Mihajlo Čvetković, poštanski čelnik iz Šabca; Mihajlo Barjaktarević, čelnik iz Loznice; Natalija Vlajka Simić i djeca, trgovca iz Šabca; porodica Luke Perišić, bivšeg advokata iz Šabca; Radomir Stojanović, učitelj iz G. Trešnjeva; Danica Dušanović, učiteljica iz Mitrovice; Kosara Mihajlović, učiteljica (Draginac) Jarbelice; Ružica Rašić, učiteljica iz Klenja; Julljana Rašić, učiteljica iz Vojšića. Mole se i drugi koji bi znao gdje se ko od ovih familija nalazi, da mi dostavi